

Diarienummer: KS-2025/653

Handläggare: Siobhán Górný, kommunsekreterare

TJÄNSTEUTLÅTANDE

Revidering av instruktionen för kommundirektören

Förslag till beslut

1. Kommunstyrelsen antar instruktionen för kommundirektören enligt förslaget daterat 2025-10-28.
2. Instruktionen börjar gälla 8 december 2025.
3. Tidigare instruktion upphör att gälla samma datum.

Sammanfattning av ärendet

Enligt kommunallagen (2017:725) 7 kapitlet 2 § ska kommunstyrelsen i en instruktion slå fast hur kommundirektören ska leda förvaltningen och vilka övriga uppgifter direktören har.

Ärendets uppkomst och historik

Kommunstyrelsen har tidigare antagit en instruktion för kommundirektören, som senast reviderades 23 mars 2020, § 66 (KS-2020/123).

Det försämrade omvärldsläget har inneburit ökade krav på kommunernas beredskap och förmåga att hantera kriser och krig. Det behövs därför ett förtydligande i instruktionen av vad kommundirektörens ansvar innefattar, så att instruktionen kompletterar delegerade beslut i delegationsordningen på ett bra sätt. Samtidigt har behovet av att i allmänhet aktualisera instruktionen uppmärksamrats och kommunkansliet har gjort en genomgång av texten för att se att den fortfarande är aktuell.

Rättslig utredning

Lagstöd

Enligt kommunallagen (2017:725) 7 kapitlet 2 § ska kommunstyrelsen i en instruktion slå fast hur kommundirektören ska leda förvaltningen och vilka övriga uppgifter direktören har.

Interna styrdokument

Instruktionen måste förhålla sig till kommunstyrelsens delegationsordning, så att det inte av misstag sker delegering i båda dokumenten på ett sätt som kan krocka.

Konsekvensbeskrivningar

Ekonomiska konsekvenser

Att anta en uppdaterad instruktion är inte ett beslut som i sig innebär några ekonomiska konsekvenser.

Barnkonsekvensanalys

Beslutet att anta en uppdaterad instruktion är rent administrativt och har inga konsekvenser för barn. Någon vidare barnkonsekvensanalys enligt checklistan har alltså inte gjorts, och checklistan har tagits bort från tjänsteutlåtandet.

Konsekvenser om beslutet inte tas

Om beslutet inte tas kommer den tidigare instruktionen fortsätta gälla. Risker är då att kommunen vid en eventuell tillsyn inte fullt ut anses ha klargjort att säkerhetschefen är direkt underställd chefen för verksamhetsutövarens verksamhet (i enlighet med säkerhetsskyddslagen (2018:585) 2 kap 7 §).

Övrig utredning

Förändringarna under säkerhet och beredskap

Kommunen behöver vara tydlig med att säkerhetschefen är direkt underställd "chefen för verksamhetsutövarens verksamhet" i enlighet med säkerhetsskyddslagen (2018:585) 2 kap 7 §, även om denna chef inte har personalansvaret. Instruktionen kompletteras därför med ett nytt avsnitt om säkerhetsskydd, som beskriver säkerhetschefens organisatoriska placering på kommunledningskontoret samt att chefen samtidigt är funktionellt direkt underställd kommundirektören. På sammanträdet 20 oktober 2025, § XXX, tog kommunstyrelsen beslut om en förändring i delegationsordningen som också speglade det här behovet av förtydligande. Det beslutet kommer att tas om på kommunstyrelsens sammanträde i december på grund av ett formaliafel i beslutet, och instruktionen och delegationsordningen kan därför börja gälla samtidigt om kommunstyrelsen fattar besluten på sammanträdet 7 december.

Sammanfattning av förändringarna i instruktionen

Eftersom dispositionen i dokumentet är förändrad blir det svårt att läsa en instruktion där ändringar markerats med t.ex. röd text. I stället beskrivs ändringarna här i tjänsteutlåtandet.

Disposition, rubriker och mallar

Dokumentet har lagts in i kommunens nya mallar för styrdokument.

Rubrikerna har numrerats, vilket innebär en tydlig innehållsförteckning och en förändrad disposition med huvudrubriker och underrubriker. Förändringarna här är:

- Rubriken "bakgrund och syfte" har ändrats till "Inledning" och instruktionens förhållande till delegationsordningen har gjorts tydligare med en underrubrik.
- Rubriken "Kommundirektörens uppdrag" har blivit en avsnittsrubrik med underrubriker. Detta har gett den nya underrubriken "ledningsuppdrag". Under den rubriken finns en del redaktionella förändringar i meningsbyggnaden, men ingen förändring i sak. Avsnittet "Arbetsuppgifter mot kommunens förvaltning" har flyttats högre upp i instruktionen så det ligger direkt under avsnittet om "ledningsuppdrag".
- Avsnitt 3 har fått en ny huvudrubrik, "Kriser, säkerhet och beredskap", med tillhörande underrubriker. Texterna i detta avsnitt är nya.

Text som tagits bort

Under rubriken "Förhållandet till delegationsordningen" har den sista meningen tagits bort. Den lød: *"De åtgärder som vidtas i enlighet med denna instruktion är inga formella beslut utan betraktas som ren verkställighet."* Eftersom det kan förekomma att en del skrivningar i instruktionen berör eller syftar på beslut som är delegerade till kommundirektören kan det bli otydligt om instruktionen hävdar att allt i dokumentet är verkställighet – en läsare som läser både instruktionen och delegationsordningen skulle eventuellt kunna bli osäker på vad som gäller. Huvudprincipen är förstås att kommunstyrelsens delegering framgår av delegationsordningen och inte i andra dokument.

Övriga justeringar

Ordet "förvaltningschefer" har genomgående ändrats till kontorschefer.

Hänvisningar till "kommunstyrelsens delegationsordning" har ändrats till det mer övergripande ordet "delegationsordningen". Detta eftersom kommundirektören normalt kan träda in i delegationskedjan även i nämnderna, eftersom hen är högste chef för förvaltningen.

Under avsnittet "arbetsuppgifter mot politiska organ", har en text tillkommit sist under punkt 2, som handlar om att kommundirektören biträder kommunstyrelsen i styrelsens uppsiktsplikt. Eftersom kommunstyrelsen nyligen antagit riktlinjer för kommunstyrelsens uppsiktsplikt står det nu "i enlighet med kommunallagen och kommunens interna styrdokument".

Samlad bedömning

Kommunstyrelsen måste enligt lagen anta en instruktion för kommundirektören. Förändringarna för att förtydliga kommundirektörens ansvar för säkerhetschefen är nödvändiga, och de övriga justeringarna är antingen rent redaktionella eller bidrar till ökad tydlighet. Kommunledningskontoret föreslår kommunstyrelsen att anta den nya instruktionen.

Förslaget är att instruktionen börjar gälla dagen efter kommunstyrelsens sammanträde, tillsammans med den nya delegationsordningen som är uppe för ett omtag av beslutet. Detta för att inte fördröja införandet av de här förtydligande bestämmelserna på området säkerhet och beredskap.

Underlag för beslut och beslutsexpediering

Underlag för beslut

Tjänsteutlåtande 2025-10-28

Förslag på instruktion 2025-10-28

Beslutet skickas till

Akten

Åsa Franzén

Chef för kommunledningskontoret